

Sygn. akt IV U 349/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lutego 2019 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Natalia Lipińska

Protokolant: sekr. sądowy Anna Dorecka

po rozpoznaniu w dniu 4 lutego 2019 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołań J. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 27 marca 2018 roku nr (...)

z dnia 12 kwietnia 2018 roku nr (...)

z dnia 11 maja 2018 roku nr (...)

z dnia 18 października 2018 roku nr (...)

z dnia 22 listopada 2018 roku nr (...)

w sprawie J. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o wysokość renty, odsetki

1. umarza postępowanie w przedmiocie odwołania od decyzji (...) Oddział w T. z dnia 27 marca 2018 roku w zakresie uwzględnionym decyzją z dnia 12 kwietnia 2018 roku;
2. umarza postępowanie w przedmiocie odwołania od decyzji z dnia 18 października 2018 roku w zakresie uwzględnionym decyzją z dnia 22 listopada 2018 roku;
3. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 11 maja 2018 roku w ten sposób, że przyznaje odwołującemu się J. G. prawo do wypłaty przez organ rentowy ustawowych odsetek od dnia 6 czerwca 2016 roku do dnia wypłaty wyrównanej renty;
4. w pozostałym zakresie oddala odwołania.

Sygn. akt IV U 349/18

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 4 lutego 2019 r.

Decyzją z dnia 27 marca 2018 r., nr (...), na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1383 ze zm.), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., wykonując prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 13 grudnia 2017 r., sygn. akt IV U 564/16, przyznał J. G. ustaloną wyrokiem Sądu rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 marca 2016 r., tj. od daty określonej w wyroku Sądu. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 70,66%. Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru- 70,66% przez 1.327,44 zł, tj. kwotę bazową- wyniosła 937,97 zł. Do ustalenia wysokości renty Zakład uwzględnił: 21 lat i 7 miesięcy okresów składkowych, 1 rok i 10 miesięcy okresów nieskładkowych oraz 1 rok i 7 miesięcy okresów uzupełniających. Renta od 1 marca 2016 r. wyniosła 858,23 zł, a po waloryzacji od 1 marca 2017 r.: 865,73 zł natomiast od 1 marca 2018 r.: 891,53 zł. Wypłata świadczenia została zawieszona. Zakład wskazał, że celem wznowienia wypłaty renty należy wypełnić i nadesłać oświadczenie, które zostało przesłane z zaskarżoną decyzją w załączeniu.

Decyzją z dnia 12 kwietnia 2018 r., nr (...), na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1383 ze zm.), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., po nadesłaniu wymaganego oświadczenia, wznowił wypłatę należnej J. G. renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 marca 2016 r., tj. od daty określonej w wyroku- ustalonej wyrokiem sądu na stałe. Kwotę świadczenia określił na kwotę 891,53 zł.

Decyzją z dnia 11 maja 2018 r., nr (...), na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1383 ze zm.), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił J. G. wypłaty odsetek za opóźnienie w wypłacie renty z tytułu niezdolności do pracy podnosząc, że wyrok Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 27 kwietnia 2016 r., sygn. akt IV U 564/16, został zrealizowany w ustawowym terminie, a ponadto w wyroku Sąd nie orzekł o odpowiedzialności organu rentowego za opóźnienie w przyznaniu świadczenia.

Decyzją z dnia 18 października 2018 r., nr (...), na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1270 ze zm.), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 17 września 2018 r. o zmianę stażu pracy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. przeliczył J. G. od 1 września 2018 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek, rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy, która przysługuje mu na stałe. Do ustalenia podstawy wymiaru renty wybrał wynagrodzenie-dochód-przychód, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych, tj. od stycznia 1984 r. do grudnia 1993 r. Podstawa wymiaru po waloryzacji wyniosła od 1 marca 2017 r.: 1.791,97 zł, zaś od 1 marca 2018 r.: 1.845,37 zł. Do ustalenia wysokości renty Zakład uwzględnił 23 lata i 5 miesięcy okresów składkowych oraz 1 rok i 10 miesięcy okresów nieskładkowych. Po zmianie stażu pracy, renta wyniosła 1.212,22 zł. Renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy stanowiła 75% renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Ostatecznie, wysokość świadczenia ustalono na kwotę 909,17 zł.

Decyzją z dnia 22 listopada 2018 r., nr (...), na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1270 ze zm.), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 23 lipca 2018 r. o zmianę stażu pracy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. przeliczył J. G. rentę z tytułu niezdolności do pracy od 1 lipca 2018 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Do ustalenia podstawy wymiaru renty wybrał wynagrodzenie-dochód-przychód, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych, tj. od stycznia 1984 r. do grudnia 1993 r. Podstawa wymiaru po waloryzacji wyniosła

od 1 marca 2017 r.: 1.791,97 zł, zaś od 1 marca 2018 r.: 1.845,37 zł. Do ustalenia wysokości renty Zakład uwzględnił 23 lata i 5 miesięcy okresów składkowych oraz 1 rok i 10 miesięcy okresów nieskładkowych. Po zmianie stażu pracy, renta wyniosła 1.212,22 zł. Renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy stanowiła 75% renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Ostatecznie, wysokość świadczenia ustalono na kwotę 909,17 zł.

Decyzje te zostały zaskarżone odwołaniami przez J. G.. Odwołujący domagał się zmiany decyzji i wyrównania należnego mu świadczenia rentowego za okres od 2014 r. oraz naliczenia za ten okres (od listopada 2014 r. do dzisiaj) tak wyrównania, jak i odsetek. Wniósł też o przeliczenie okresów składkowych i nieskładkowych, a następnie świadczenia rentowego, które od lat jest zaniżane. W uzasadnieniach odwołujący zarzucił organowi rentowemu błędne wyliczenia wymiaru renty, nie wskazanie, czy podane kwoty to kwoty brutto, czy netto, brak wyliczenia i podania szczegółowych zaliczek i składek za okres od 1 marca 2016 r. do 30 kwietnia 2018 r. oraz bezprawne zawieszenie wypłaty świadczenia rentowego. Wskazał też, że ZUS zwlekał z realizacją wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 13 grudnia 2017 r., sygn. akt IV U 564/16, w związku z czym należą mu się odsetki za opóźnienie w wypłacie renty. Jak podał, (...) Oddział w T. otrzymał odpis prawomocnego wyroku wraz z aktami sprawy w dniu 4 stycznia 2018 r. Organ rentowy zwlekał więc z wypłatą zarówno zaległych (od 1 marca 2016 r.), jak i bieżących należności z tytułu świadczenia rentowego. Odwołujący powołał się też na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2011 r. (I UZP 2/11). W ocenie odwołującego, argumentacja ZUS, że wypłata świadczenia zaległego i bieżącego była wyłącznie uzależniona od wypełnienia przez niego druku oświadczenia jest chybiona. Odwołujący wskazał ponadto, że wniosek o zaliczenie do stażu pracy okresu jego zatrudnienia w Firmie (...) Sp. z o.o. w D., zgodnie ze złożonymi dokumentami, w tym przez jego ówczesnego pracodawcę, wpłynął do ZUS w listopadzie 2014 r., nie zaś dopiero w dniu 17 września 2018 r. Odwołujący powołał się na zaświadczenie pracodawcy z dnia 14 listopada 2014 r., jakie złożył do akt sprawy w dniu 23 lipca 2018 r.

W odpowiedzi na odwołania Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wniósł o umorzenie postępowania (w związku z odwołaniem od decyzji z dnia 18 października 2018 r.) w części uwzględnionej decyzjami z dnia 18 października 2018 r. oraz z dnia 22 listopada 2018 r. oraz o oddalenie odwołania w pozostałym zakresie. Jak podał w uzasadnieniu, decyzją z dnia 12 kwietnia 2018 r. Zakład wznowił wypłatę odwołującemu renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 marca 2016 r., tj. od daty określonej wyrokiem Sądu, po otrzymaniu od ubezpieczonego w dniu 29 marca 2018 r. oświadczenia, o które uprzednio odwołujący był wzywany. Zaznaczył, że zaskarżoną decyzję z dnia 27 marca 2018 r. wydał w ustawowym terminie i zgodnie z obowiązującymi przepisami. Pismami zaś z dnia: 6 marca 2014 r. i 10 marca 2015 r. informował ubezpieczonego o możliwości doliczenia do stażu pracy okresu od 1 stycznia 2013 r. do 31 października 2014 r. Odpowiedniego wniosku odwołujący jednak nigdy nie złożył. Również pismem z dnia 6 lipca 2018 r. organ rentowy powiadomił ubezpieczonego o możliwości przeliczenia świadczenia. Wniosku, który został przesłany, łącznie z tym pismem, odwołujący nie wypełnił i nie przedłożył w Oddziale ZUS. Dopiero pismo z dnia 20 lipca 2018 r. (data wpływu do Sądu- 23 lipca 2018 r.) można było potraktować jako wniosek o doliczenie wymienionego wyżej okresu zatrudnienia do stażu pracy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

Odwołujący J. G., urodzony w dniu (...), ukończył zasadniczą szkołę zawodową w specjalności ślusarz. Od 1 września 1981 r. do 14 grudnia 1999 r. był zatrudniony w Zakładach (...) S.A. w T. w pełnym wymiarze czasu pracy w charakterze ślusarza, ślusarza międzyoperacyjnego, ślusarza montażowego i kontrolera jakości wyrobów. Od 11 czerwca 1984 r. do 23 października 1987 r. odwołujący pracował jako ślusarz przy polerowaniu i myciu w nafcie, zaś

od 1 listopada 1989 r. do 8 maja 1994 r. jako ślusarz przy myciu w nafcie. Była to praca w kontakcie z naftą i olejami oraz ich oparami. Praca na stanowisku kontrolera jakości, jaką odwołujący wykonywał od 19 maja 1997 r., była pracą z przewagą wysiłku fizycznego, ciężką i średnio- ciężką, samodzielną, wymagającą szczególnej koncentracji, a także sprawności obu rąk, dłuższego stania, chodzenia, schylania się i rytmu zmianowego, podnoszenia i noszenia ciężarów oraz dobrej ostrości wzroku, w kontakcie ze środkami drażniącymi skórę. Od 31 stycznia 2007 r. do 31 sierpnia 2009 r. odwołujący był zatrudniony w (...) Spółce z o.o. w T. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku dozorca. Na stanowisku dozorca pracował również od 1 lipca 2010 r. do 30 października 2012 r. i od 1 listopada 2012 r. do 31 października 2014 r. w Firmie (...) Spółka z o.o. w D..

dowód:

- świadectwo pracy (duplikat) z dnia 21.06.2016 r.- k. 114 akt IV U 564/16,
- świadectwo pracy z dnia 14.12.1999 r.- k. 115 akt IV U 564/16,
- świadectwo pracy (duplikat) z dnia 30.06.2010 r.- akta osobowe,
- świadectwa pracy z dnia: 31.10.2012 r. i 31.10.2014 r.- akta osobowe,
- świadectwo pracy z dnia 13.10.1999 r., zaświadczenia z dnia: 01.10.2010 r., 03.01.2011 r., 03.02.2011 r., 04.04.2011 r., 04.07.2011 r., 04.10.2011 r., 04.01.2012 r., 03.02.2012 r., 04.04.2012 r., 05.07.2012 r., 05.10.2012 r., 04.01.2013 r., 11.02.2013 r., 14.02.2014 r. i 13.02.2015 r., wywiady zawodowe z dnia: 15.11.2012 r. i 17.02.2014 r.- akta ZUS,

Od 15 grudnia 1999 r. do 31 marca 2001 r. ubezpieczony pobierał rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, od 1 kwietnia 2001 r. do 28 lutego 2003 r. rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy, zaś od 1 marca 2003 r. do 29 lutego 2016 r. ponownie rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

dowód:

- decyzje dotyczące renty- akta ZUS,

W decyzji z dnia 18 listopada 1999 r. przyznającej odwołującemu rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od 15 grudnia 1999 r. do 31 grudnia 2000 r., do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia ZUS przyjął wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych, tj. od stycznia 1984 r. do grudnia 1983 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 70,66%. Do ustalenia wysokości renty Zakład uwzględnił 16 lat i 5 miesięcy okresów składkowych, 1 rok i 10 miesięcy okresów nieskładkowych oraz 6 lat i 9 miesięcy uzupełnienia okresu brakującego do pełnych 25 lat ubezpieczenia. Decyzją z dnia 28 lutego 2013 r. (...) Oddział w T., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 17 stycznia 2013 r. o zmianę stażu pracy, przeliczył odwołującemu od 1 stycznia 2013 r. rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, ustalając stały termin płatności świadczenia na 5 dzień każdego miesiąca. Do ustalenia podstawy wymiaru renty wybrał wynagrodzenie-dochód-przychód, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych, tj. od stycznia 1984 r. do grudnia 1993 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 70,66%, a podstawa wymiaru: 937,97 zł. Podstawę wymiaru po waloryzacji ustalono od 1 marca 2012 r. na kwotę 1.624,31 zł, zaś od 1 marca 2013 r. na kwotę 1.689,28 zł. Do ustalenia wysokości renty Zakład uwzględnił 21 lat i 7 miesięcy okresów składkowych, 1 rok i 10 miesięcy okresów nieskładkowych oraz 1 rok i 7 miesięcy uzupełnienia okresu brakującego do pełnych 25 lat ubezpieczenia. Świadczenie po waloryzacji od 1 stycznia 2013 r. wyniosło: 1.046,31 zł. Pismami z dnia: 6 marca 2014 r. i 10 marca 2015 r. ZUS poinformował ubezpieczonego, że płatnik składek przekazał do Oddziału zaświadczenie potwierdzające okresy składkowe i nieskładkowe. Zakład powiadomił ponadto, że ponowne ustalenie wysokości świadczenia może nastąpić wyłącznie na wniosek zgłoszony przez ubezpieczonego bądź jego pełnomocnika.

dowód:

- decyzja ZUS z dnia 18.11.1999 r.- k. 41-42 cz. I akt ZUS,
- decyzja ZUS z dnia 28.02.2013 r.- k. 589-591 cz. II akt ZUS,
- pisma ZUS z dnia: 06.03.2014 r.- i 10.03.2015 r.- k. 615, 624 cz. IV akt ZUS,

W dniu 25 lutego 2016 r. odwołujący wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o przyznanie renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na dalszy okres. W orzeczeniu z dnia 15 marca 2016 r. Lekarz Orzecznik ZUS uznał, że wnioskodawca jest nadal całkowicie niezdolny do pracy na okres do 31 marca 2021 r. Na skutek zarzutu wadliwości, sprawa przekazana została do rozpatrzenia przez Komisję Lekarską ZUS, która w orzeczeniu z dnia 21 kwietnia 2016 r. podtrzymała stanowisko wyrażone przez lekarza orzecznika. Na tej podstawie, decyzją z dnia 27 kwietnia 2016 r. (...) Oddział w T. odmówił J. G. przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, ponieważ Komisja Lekarska ZUS w orzeczeniu z dnia 21 kwietnia 2016 r. stwierdziła, że ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy.

dowód:

- wniosek o rentę z dnia 25.02.2016 r.- k. 626 cz. IV akt ZUS,
- orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 15.03.2016 r.- k. 628 cz. IV akt ZUS,
- orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 21.04.2016 r.- k. 636 cz. IV akt ZUS,
- decyzja ZUS z dnia 27.04.2016 r.- k. 638 cz. IV akt ZUS,

W toku postępowania w sprawie IV U 564/16, wywołanego odwołaniem ubezpieczonego od decyzji (...) Oddział w T. z dnia 27 kwietnia 2016 r.

Sąd przeprowadził dowód z opinii biegłych sądowych neurologa i kardiologa z dnia 11 października 2016 r. i opinii uzupełniającej tych biegłych z dnia 3 marca 2017 r., opinii biegłego psychiatry z dnia 28 listopada 2016 r. i opinii uzupełniającej tego biegłego z dnia 25 stycznia 2017 r. oraz opinii biegłego hematologa z dnia 14 lipca 2017 r. i opinii uzupełniającej tego biegłego z dnia 26 września 2017 r. Biegli neurolog i kardiolog rozpoznali u odwołującego: rwę kulszową lewostronną przewlekłą, zespół bólowy odcinka lędźwiowego kręgosłupa z ograniczeniem ruchomości, zmiany zwyrodnieniowe odcinka lędźwiowego kręgosłupa, przepuklinę jądra miazdżystego na poziomie L5-S1 z uciskiem na korzenie nerwowe po stronie lewej, zmiany zwyrodnieniowe odcinka szyjnego kręgosłupa z upośledzeniem funkcji kręgosłupa w tym odcinku, nadciśnienie tętnicze II okresu ESC/ (...) oraz migrenowe bóle głowy. Jak stwierdzili, z przyczyn neurologicznych odwołujący jest osobą częściowo niezdolną do pracy od 1 marca 2016 r. do 28 lutego 2017 r. i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Biegły psychiatra zdiagnozował u odwołującego: osobowość nieprawidłową (histrioniczną) histeryczną ze skłonnością do somatyzacji. Jak stwierdził, z przyczyn psychiatrycznych odwołujący nie jest niezdolny do pracy. Biegły hematolog rozpoznał u odwołującego: przewlekłe, wirusowe zapalenie wątroby typu C, nabytą szkodliwą osoczową (niedobór czynników krzepnięcia zespołu protrombiny) oraz małopłytkowość wtórną do WZW typu C, niedokrwistość lekkiego stopnia najpewniej chorób przewlekłych z niedoboru żelaza, obniżenie sprawności intelektualnej, zaburzenia pamięci i chorobę zwyrodnieniową stawów kręgosłupa. Jak stwierdził, z przyczyn hematologicznych odwołujący jest osobą częściowo trwale niezdolną do pracy od 1 marca 2016 r. Dostarczona w toku postępowania sądowego dokumentacja medyczna potwierdziła jedynie zgłaszane przez odwołującego dolegliwości wynikające z jego ustalonego stanu fizycznego i dotychczasowych dowodów leczenia znanych Lekarzowi Orzecznikowi ZUS i Komisji Lekarskiej ZUS.

dowód:

- dokumenty zgromadzone w aktach sprawy IV U 564/16, w tym: opinie sądowo-lekarskie wraz z opiniami uzupełniającymi- k. 36-39, 84, 51-57, 78-79, 147-148, 170,

Wyrokiem z dnia 13 grudnia 2017 r., sygn. akt IV U 564/16, Sąd Okręgowy w T. IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję (...) Oddział w T. z dnia 27 kwietnia 2016 r. w ten sposób, że przyznał odwołującemu się J. G. rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy począwszy od 1 marca 2016 r. na stałe oraz oddalił odwołanie w pozostałym zakresie. Od orzeczenia tego nie wywiedziono apelacji i stało się ono prawomocne z dniem 1 lutego 2018 r.

dowód:

- wyrok SO w Tarnowie z dnia 13.12.2017 r.- k. 191 akt IV U 564/16,

Akta rentowe ubezpieczonego wraz z prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w T. z dnia 13 grudnia 2017 r., sygn. akt IV U 564/16, wpłynęły do organu rentowego w dniu 4 stycznia 2018 r. Wyrok Sądu Okręgowego w Tarnowie został zrealizowany decyzją (...) Oddział w T. z dnia 27 marca 2018 r. Decyzją tą organ rentowy ustalił odwołującemu od 1 marca 2016 r., tj. od daty określonej w wyroku Sądu, rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy na stałe.

dowód:

- pismo przewodnie SO w Tarnowie z dnia 03.01.2018 r. z datą prezentaty ZUS- cz. III akt ZUS,
- odpis wyroku SO w Tarnowie z dnia 13.12.2017 r., sygn. akt IV U 564/16, wraz z uzasadnieniem- cz. III akt ZUS,

Pismami z dnia: 31 stycznia 2018 r. i 6 marca 2018 r. odwołujący został wezwany do wypełniania i nadesłania w terminie 14 dni od otrzymania pism na adres Oddziału ZUS w T. wymaganego oświadczenia- niezbędnego do wznowienia wypłaty renty w związku z wyrokiem Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 13 grudnia 2017 r., sygn. akt IV U 564/16. Pomimo wezwań, odwołujący nie przedłożył oświadczenia. W dniu 22 marca 2018 r. odwołujący, będąc na sali obsługi klienta (...) Oddział w T., odmówił wypełnienia oświadczenia. Wymagane oświadczenie o zarejestrowaniu w Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna i pobieraniu zasiłku dla bezrobotnych oraz pobieraniu zasiłku z Ośrodka Pomocy (...) ubezpieczony złożył dopiero w dniu 29 marca 2018 r., tj. po wydaniu zaskarżonej decyzji. Dlatego, decyzją z dnia 12 kwietnia 2018 r. ZUS wznowił odwołującemu wypłatę świadczenia od 1 marca 2016 r., tj. od daty określonej w wyroku- ustalonego wyrokiem sądu na stałe.

dowód:

- pisma ZUS z dnia: 31.01.2018 r. i 06.03.2018 r.- cz. IV akt ZUS,
- notatka służbowa z dnia 22.03.2018 r.- cz. IV akt ZUS,
- oświadczenie odwołującego z dnia 27.03.2018 r.- cz. IV akt ZUS,
- decyzja ZUS z dnia 12.04.2018 r.- cz. IV akt ZUS,

W dniu 24 kwietnia 2018 r. wpłynął do (...) Oddział w T. wniosek odwołującego z dnia 16 kwietnia 2018 r. o wypłacenie świadczenia rentowego wraz z ustawowymi odsetkami w celu rozpoznania.

dowód:

- wniosek odwołującego z dnia 16.04.2018 r.- cz. IV akt ZUS,

W piśmie z dnia 21 czerwca 2018 r. (...) Oddział w T. wyjaśnił odwołującemu wątpliwe dla niego kwestie. Jak wskazał, wyrównanie renty za okres od 1 marca 2016 r.

do 30 kwietnia 2018 r. wyniosło 22.470,58 zł brutto. Z kwoty tej potrącono kwotę 4.886,05 zł tytułem zwrotu zasiłku dla bezrobotnych wypłaconego za okres, za który przyznano rentę

z tytułu niezdolności do pracy. Z kwot wyrównania potrącono także zgodnie

z obowiązującymi przepisami zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz składkę na ubezpieczenie zdrowotne. W piśmie z dnia 6 lipca 2018 r. ZUS poinformował zaś odwołującego o tym, że może do stażu pracy doliczyć okres zatrudnienia od 1 stycznia

2013 r. do 31 października 2014 r. w Firmie (...) Spółka z o.o. w D.. Zakład podał, że pismami z dnia: 6 marca 2014 r. i 10 marca 2015 r. informował ubezpieczonego o możliwości doliczenia stażu pracy do pobieranego świadczenia w związku z nadesłanym zaświadczeniem z zakładu pracy o osiąganym przychodzie. Odwołujący nie złożył jednak nigdy odpowiedniego wniosku, pomimo prawidłowego zawiadomienia o tym. W piśmie podano, że wniosek powinien określać zakres roszczenia,

o jakie w/w się ubiega. Wskazał też, że przesyła się w załączeniu wniosek o ponowne obliczenie świadczenia emerytalno-rentowego ((...)) celem ewentualnego wypełnienia

i przedłożenia w Oddziale Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w terminie 14 dni od otrzymania przesyłki.

dowód:

- pisma ZUS z dnia: 21.06.2018 r. i 06.07.2018 r.- cz. IV akt ZUS,

W dniu 17 września 2018 r. wpłynął do (...) Oddział w T. wniosek odwołującego z dnia 8 września 2018 r. o przeliczenie stażu pracy przy uwzględnieniu okresów zatrudnienia od 1 września 1981 r. do 14 grudnia 1999 r. w Zakładach (...) S.A. w T., od 31 stycznia 2007 r. do 31 sierpnia 2009 r.

w (...) Spółce z o.o. w T. oraz od 1 lipca 2010 r. do 31 października 2014 r.

w Firmie (...) Spółka z o.o. w D..

dowód:

- wniosek odwołującego z dnia 08.09.2018 r.- cz. IV akt ZUS,

Decyzją z dnia 18 października 2018 r., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 17 września 2018 r., (...) Oddział w T. przeliczył odwołującemu od 1 września 2018 r.,

tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek, rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy, która przysługuje odwołującemu na stałe, uwzględniając nie brany do tej pory pod uwagę okres jego zatrudnienia od 1 stycznia 2013 r.

do 31 grudnia 2014 r. w Firmie (...) Spółka z o.o. w D.. Pozostałe okresy zatrudnienia ZUS już wcześniej uwzględnił. Do ustalenia podstawy wymiaru renty organ rentowy wybrał wynagrodzenie-dochód-przychód, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych, tj. od stycznia 1984 r. do grudnia 1993 r. Podstawa wymiaru po waloryzacji wyniosła od 1 marca 2017 r.: 1.791,97 zł, zaś od 1 marca 2018 r.: 1.845,37 zł. Do ustalenia wysokości renty Zakład uwzględnił 23 lata i 5 miesięcy okresów składkowych oraz 1 rok

i 10 miesięcy okresów nieskładkowych. Po zmianie stażu pracy, renta wyniosła 1.212,22 zł. Renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy stanowiła 75% renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Wysokość świadczenia ustalono na kwotę 909,17 zł.

dowód:

- karta przebiegu zatrudnienia z dnia 18.10.2018 r.- cz. IV akt ZUS,

- decyzja ZUS z dnia 18.10.2018 r.- cz. IV akt ZUS,

Decyzją z dnia 22 listopada 2018 r. (...) Oddział w T., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 23 lipca 2018 r. o zmianę stażu pracy, przeliczył odwołującemu rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 lipca 2018 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Do ustalenia podstawy wymiaru renty wybrał wynagrodzenie-dochód-przychód, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych, tj. od stycznia 1984 r.

do grudnia 1993 r. Podstawa wymiaru po waloryzacji wyniosła od 1 marca 2017 r.:

1.791,97 zł, zaś od 1 marca 2018 r.: 1.845,37 zł. Do ustalenia wysokości renty Zakład uwzględnił 23 lata i 5 miesięcy okresów składkowych oraz 1 rok i 10 miesięcy okresów nieskładkowych. Po zmianie stażu pracy renta wyniosła 1.212,22 zł. Renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy stanowiła 75% renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Wysokość świadczenia ustalono na kwotę 909,17 zł.

dowód:

- decyzja ZUS z dnia 22.11.2018 r.- cz. IV akt ZUS,

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów.

Sąd pozytywie ocenił dowody z dokumentów, których autentyczność oraz wiarygodność, jak również poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości, zaś ich forma i treść formalna nie były kwestionowane przez strony postępowania. Brak było zatem jakichkolwiek podstaw, także takich, jakie należałoby uwzględnić z urzędu, aby dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego. Dokumenty urzędowe stanowiły więc dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 § 1 k.p.c.), zaś dokumenty prywatne, dowód tego, że osoba, która je podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 k.p.c.).

Sąd Okręgowy rozważył, co następuje:

Postępowanie w przedmiocie odwołania od decyzji (...) Oddział w T. z dnia 27 marca 2018 r. w zakresie uwzględnionym decyzją z dnia 12 kwietnia 2018 r. podlegało umorzeniu. Umorzeniu podlegało również postępowanie w przedmiocie odwołania od decyzji (...) Oddział w T. z dnia 18 października 2018 r. w zakresie uwzględnionym decyzją z dnia 22 listopada 2018 r. W pozostałym zakresie odwołania zasługiwały na częściowe uwzględnienie.

Zaskarżoną decyzją z dnia 27 marca 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., wykonując prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia

13 grudnia 2017 r., sygn. akt IV U 564/16, przyznał odwołującemu J. G. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 marca 2016 r., tj. od daty określonej w wyroku Sądu, na stałe. Wyrokiem tym, Sąd Okręgowy zmieniając decyzję ZUS z dnia

27 kwietnia 2016 r., przyznał ubezpieczonemu rentę z tytułu częściowej niezdolności

do pracy począwszy od 1 marca 2016 r. na stałe i oddalił odwołanie w pozostałym zakresie. Zaskarżona decyzja wydana została w dniu 27 marca 2018 r., natomiast wymagane oświadczenie o zarejestrowaniu w Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna i pobieraniu zasiłku dla bezrobotnych oraz pobieraniu zasiłku z Ośrodka Pomocy Społecznej ubezpieczony złożył w Zakładzie dopiero dwa dni później, tj. w dniu 29 marca 2018 r., a więc po wydaniu zaskarżonej decyzji. Dlatego, decyzją z dnia 12 kwietnia 2018 r. ZUS wznowił odwołującemu wypłatę świadczenia od 1 marca 2016 r., tj. od daty określonej w wyroku- ustalonego wyrokiem sądu na stałe. W tym więc zakresie odwołanie kwestionujące decyzję z dnia 27 marca 2018 r. zostało uwzględnione poprzez wydanie decyzji z dnia 12 kwietnia 2018 r. Postępowanie w przedmiocie odwołania od decyzji (...) Oddział w T. z dnia 27 marca 2018 r. w zakresie uwzględnionym decyzją z dnia 12 kwietnia 2018 r. podlegało zatem umorzeniu.

Decyzjami z dnia: 18 października 2018 r. i 22 listopada 2018 r., na skutek wniosku

o zmianę stażu pracy, ZUS przeliczał odwołującemu rentę. Pierwszą z decyzji, na skutek wniosku z dnia 17 września 2018 r., przy przeliczeniu świadczenia uwzględnił ubezpieczonemu nie brany wcześniej pod uwagę okres jego zatrudnienia od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2014 r. w Firmie (...) Spółka z o.o.

w D.. Analiza akt ZUS nie potwierdziła trafności zarzutu sformułowanego przez odwołującego, że wnioski o zaliczenie do stażu pracy okresu zatrudnienia w Firmie (...) Sp. z o.o. w D. były składane już wcześniej. Odwołujący podał, że zgodnie ze złożonymi dokumentami, w tym przez jego ówczesnego pracodawcę, wniosek taki wpłynął do ZUS już w listopadzie 2014 r., nie zaś dopiero w dniu 17 września 2018 r. W aktach ZUS brak jest zaświadczenia pracodawcy odwołującego z dnia 14 listopada 2014 r., którego kserokopię ubezpieczony złożył do akt sprawy wraz z pismem procesowym z dnia 20 lipca 2018 r. Na kserokopii zaświadczenia sporządzonej przez odwołującego nie ma prezydent- dowodu, że taki dokument wpłynął do organu rentowego. W aktach tych znajdują się inne zaświadczenia potwierdzające sporny okres, ale brak na nich jakiegokolwiek adnotacji, z której wynikałoby, że odwołujący, czy jego pracodawca wnoszą

o doliczenie okresu zatrudnienia w Firmie (...) Sp. z o.o.

w D. od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2014 r. przy przeliczeniu świadczenia. Podkreślić należy, że pismami z dnia: 6 marca 2014 r. i 10 marca 2015 r. ZUS informował ubezpieczonego o możliwości doliczenia do stażu pracy kolejnych okresów zatrudnienia

w związku z nadesłanymi przez pracodawcę zaświadczeniami o wysokości osiągniętego przychodu. Odwołujący przed dniem 17 września 2018 r. wniosku takiego jednak nie złożył. O możliwości doliczenia stażu pracy do pobieranego świadczenia odwołujący został poinformowany również pismem z dnia 6 lipca 2018 r. Uwzględnienie przy przeliczeniu emerytury okresu zatrudnienia od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2014 r. w Firmie (...) Spółka z o.o. w D. nastąpiło zatem dopiero decyzją z dnia 18 października 2018 r., na skutek wniosku odwołującego z dnia 8 września 2018 r., jaki wpłynął do ZUS w dniu 17 września 2018 r. W tym więc zakresie odwołanie

nie było zasadne i podlegało oddaleniu. Zaskarżoną decyzją z dnia 18 października 2018 r. organ rentowy dokonał przeliczenia należnej odwołującemu renty od 1 września 2018 r.,

tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Uwzględniając okoliczność, że w aktach sprawy znajduje się pismo odwołującego z dnia 20 lipca 2018 r., które wpłynęło do Sądu

w dniu 23 lipca 2018 r., zawierające żądanie przeliczenia wymiaru renty przy uwzględnieniu okresu zatrudnienia od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2014 r., decyzją z dnia 22 listopada 2018 r., (...) Oddział w T. przeliczył odwołującemu rentę z tytułu niezdolności

do pracy od 1 lipca 2018 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Umorzeniu podlegało zatem postępowanie w przedmiocie odwołania od decyzji (...) Oddział

w T. z dnia 18 października 2018 r. w zakresie uwzględnionym decyzją z dnia 22 listopada 2018 r.

Stosownie do treści art. 477¹³ § 1 k.p.c., zmiana przez organ rentowy zaskarżonej decyzji przed rozstrzygnięciem sprawy przez sąd- przez wydanie decyzji uwzględniającej

w całości lub w części żądanie strony- powoduje umorzenie postępowania w całości

lub w części. Poza tym zmiana lub wykonanie decyzji lub orzeczenia nie ma wpływu na bieg sprawy. Przepis powyższy stanowi *lex specialis* w stosunku do art. 182-183 k.p.c.

oraz art. 355 k.p.c. i przewiduje szczególnie przypadek umorzenia postępowania,

gdy- jak podkreśla się w doktrynie- dalsze jego prowadzenie jest zbędne z uwagi na to,

że zaskarżona decyzja została przez organ rentowy zmieniona poprzez wydanie decyzji uwzględniającej w całości lub w części żądanie strony (w trakcie postępowania cywilnego przed wydaniem rozstrzygnięcia w sprawie przez sąd) i ubezpieczony osiągnął swój cel.

Inną kwestią była natomiast sprawa odsetek.

Decyzją z dnia 11 maja 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił ubezpieczonemu wypłaty odsetek za opóźnienie w wypłacie renty z tytułu niezdolności do pracy podnosząc, że wyrok Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 27 kwietnia 2016 r., sygn. akt IV U 564/16, został zrealizowany w ustawowym terminie, a ponadto

w wyroku tym Sąd nie orzekł o odpowiedzialności organu rentowego za opóźnienie w przyznaniu świadczenia.

Przedmiotem postępowania w niniejszej sprawie było więc ustalenie, czy Zakład Ubezpieczeń Społecznych powinien wypłacić odwołującemu odsetki za opóźnienie w wypłacie renty i za jaki okres w sytuacji, gdy przyznanie ubezpieczonemu świadczenia nastąpiło w związku z wykonaniem przez organ rentowy prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 13 grudnia 2017 r., sygn. akt IV U 564/16, którym zmieniono decyzję ZUS z dnia 27 kwietnia 2016 r. w ten sposób, że przyznano odwołującemu rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy począwszy od 1 marca 2016 r. na stałe, oddalając odwołanie w pozostałym zakresie.

Stosownie do treści art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1778 ze zm.), jeżeli Zakład- w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych- nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Zgodnie z art. 118 ust. 1 z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1383 ze zm.), organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120. W myśl zaś ust. 1a, w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. W zdaniu drugim dodano, że organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Przez wyjaśnienie „ostatniej niezbędnej okoliczności” trzeba rozumieć wyjaśnienie ostatniej okoliczności koniecznej do ustalenia samego istnienia prawa wnioskodawcy do świadczenia. Jak wskazał Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 19 stycznia 2012 r., III AUa 1549/11 (LEX nr 1124837), wyjaśnienie okoliczności niezbędnej do wydania decyzji oznacza dokonanie czynności mającej na celu ustalenie stanu faktycznego, czyli przeprowadzenie dowodów i ich ocenę.

Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 11 września 2007 r., P 11/07 (OTK-A 2007 Nr 8, poz. 97) stwierdził, że poprzez wyjaśnienie „ostatniej niezbędnej okoliczności” trzeba rozumieć wyjaśnienie ostatniej okoliczności koniecznej do ustalenia samego istnienia prawa wnioskodawcy do świadczenia, a taką okolicznością jest w świetle art. 14 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS wydanie orzeczenia w przedmiocie niezdolności do pracy przez Komisję Lekarską ZUS w sprawie o prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy. Powołany przepis stanowi bowiem, że orzeczenie Lekarza Orzecznika, od którego nie wniesiono sprzeciwu lub co do którego nie zgłoszono wadliwości, albo orzeczenie Komisji Lekarskiej, stanowi dla organu rentowego podstawę do wydania decyzji w sprawie świadczeń przewidzianych w ustawie, do których prawo jest uzależnione od stwierdzenia niezdolności do pracy oraz niezdolności do samodzielnej egzystencji.

Tak też wypowiedział się Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 19 grudnia 2012 r., III AUa 1008/12 (LEX nr 1239955).

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 21 czerwca 2012 r., III UK 110/11 (Legalis nr 537327) uznał, że wydanie orzeczenia w przedmiocie niezdolności do pracy oraz jego kontrola dokonywana przez głównego Lekarza Orzecznika Oddziału stanowią niezbędne etapy postępowania prowadzonego przez organ rentowy w sprawach o świadczenia rentowe, a zarówno Lekarz Orzecznik, jak i główny Lekarz Orzecznik Oddziału działają w ramach organu rentowego. Dlatego też ich ewentualne błędy muszą być uznane za błędy organu rentowego ze wszystkimi konsekwencjami, także wynikającymi z zastosowania art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Rację ma organ rentowy, że Sąd Okręgowy w Tarnowie w wyroku z dnia 13 grudnia 2017 r., sygn. akt IV U 564/16, którym zmienił decyzję ZUS z dnia 27 kwietnia 2016 r.

nie orzekł o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Wbrew twierdzeniom ZUS, brak zamieszczenia w sentencji wyroku takiego orzeczenia nie pozbawia ubezpieczonego możliwości ubiegania się o odsetki za opóźnienie w wypłacie świadczenia. Zgodnie bowiem z ugruntowanym orzecznictwem Sądu Najwyższego i Sądów Apelacyjnych, brak orzeczenia organu odwoławczego o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, o którym mowa w art. 118 ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z FUS, nie pozbawia ubezpieczonego prawa do odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia (por. uchwała SN z dnia 24 marca 2011 r., I UZP 2/11, OSNP 2011/19-20/255, wyrok SA w Gdańsku z dnia 13 listopada 2013 r., III AUa 317/13, Legalis

nr 747070 i z dnia 9 maja 2013 r., III AUa 1700/12, Legalis nr 732616, wyrok SA w Poznaniu z dnia 27 września 2012 r., III AUa 424/12, Legalis nr 733870, wyrok SA w Krakowie z dnia 2 października 2012 r., III AUa 485/12, Legalis nr 733157). Jak zauważył Sąd Najwyższy

w uzasadnieniu uchwały z dnia 24 marca 2011 r., I UZP 2/11 (OSNP 2011/19-20/255),

w wyniku nowelizacji ustawy emerytalno-rentowej aktem zmieniającym z dnia 23 stycznia 2009 r. (chodzi o ustawę z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS, Dz. U. z 2009 r. Nr 42, poz. 338) ustawodawca nie tylko sprecyzował treść

art. 118 ust. 1a przez stwierdzenie, iż dniem wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej

do wydania decyzji jest dzień wpływu prawomocnego orzeczenia sądu tylko wówczas,

gdy organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie tej okoliczności, ale i nałożył na sąd przyznający prawo do świadczenia obowiązek rozstrzygnięcia z urzędu o tej odpowiedzialności, tj. rozstrzygnięcia zarówno stwierdzającego taką odpowiedzialność,

jak i jej brak. Niezamieszczenie tej treści rozstrzygnięcia w sentencji wyroku nie jest jednak równoznaczne z orzeczeniem negatywnym i nie pozbawia ubezpieczonego prawa do odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia.

W kolejnym procesie sądowym, w którym wnioskodawca domaga się wypłaty odsetek od przyznanego z opóźnieniem świadczenia, dopuszczalne, a wręcz konieczne, jest prowadzenie postępowania dowodowego na tę okoliczność.

W sprawach o odsetki za opóźnienie w wypłacie świadczenia sąd bada więc,

czy organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Pogląd ZUS nie jest zatem słuszny.

Za uchybienie przez organ rentowy terminowi do ustalenia prawa lub wypłaty świadczenia z ubezpieczeń społecznych w rozumieniu art. 85 ust. 1 zdanie 1 ustawy z dnia

13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, uważa się zarówno niewydanie

w ustawowo określonym czasie decyzji przyznającej prawo, jak i wydanie błędnej decyzji (odmawiającej owego prawa mimo spełnienia przez wnioskodawcę warunków jego uzyskania), następnie zmienionej przez sąd w postępowaniu odwoławczym.

Podkreślić jednocześnie trzeba, iż na płaszczyźnie uregulowania art. 85 ust. 1, odpowiedzialność w zakresie odsetek za opóźnienie w przyznaniu prawa lub wypłacie świadczenia nie ma absolutnego charakteru. Zgodnie bowiem ze zdaniem drugim tegoż przepisu, odpowiedzialność tę wyłącza sytuacja, gdy opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności.

O winie organu rentowego rodzącej odpowiedzialność za nieustalenie prawa do świadczenia (a w zasadzie nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji o przyznaniu świadczenia) można mówić jedynie wówczas, gdy w oparciu o dostępne temu organowi dowody (w szczególności zgromadzone w aktach rentowych) można jednoznacznie rozstrzygnąć o przysługiwaniu zawnioskowanego świadczenia (por. wyrok SA w Krakowie z dnia 16 kwietnia 2013 r., III AUa 1460/12, LEX nr 1311965).

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe prowadzi do wniosku, że ZUS ponosi odpowiedzialność za opóźnienie w wypłacie odwołującemu renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Biorąc pod uwagę sporną w sprawie dotyczącej prawa ubezpieczonego do renty okoliczność faktyczną, którą było istnienie u niego niezdolności do pracy, istotne w kontekście prawa do odsetek jest stwierdzenie, czy organ rentowy w ramach udzielonych mu kompetencji i nałożonych obowiązków podjął określone działania zmierzające do wyjaśnienia tej okoliczności warunkującej prawo do świadczenia.

W tym miejscu zaakcentować należy, że w dniu 21 kwietnia 2016 r., kiedy orzekła Komisja Lekarska, Zakład Ubezpieczeń Społecznych miał wszystkie niezbędne dane pozwalające na wydanie rozstrzygnięcia zgodnego z prawem. W postępowaniu sądowym toczącym się pod sygn. akt IV U 564/16 przedłożono co prawda dokumentację medyczną, ale nie wniosła ona żadnych nowych okoliczności do sprawy. Schorzenie hepatologiczne, które było przedmiotem oceny przez biegłego hepatologa istniało u odwołującego już wcześniej. Było znane na etapie w postępowaniu przed ZUS i wykazywane w zaświadczeniach o stanie zdrowia. W żadnym razie nie było to nowe schorzenie, ujawnione dopiero na etapie postępowania sądowego.

Skoro więc Sąd Okręgowy w Tarnowie prawomocnym wyrokiem z dnia 13 grudnia 2017 r., sygn. akt IV U 564/16, zmienił decyzję organu rentowego z dnia 27 kwietnia 2016 r.

i przyznał odwołującemu rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy począwszy od 1 marca 2016 r. na stałe, oddalając odwołanie w pozostałym zakresie stwierdzić należało, że Zakład wydał nieprawidłową decyzję, a nastąpiło to wskutek błędu, tj. niewłaściwej oceny stanu zdrowia wnioskodawcy.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w powołanym już wyroku z dnia 21 czerwca 2012 r., III UK 110/11 (LEX nr 1227452), błąd organu rentowego skutkujący jego „odpowiedzialnością odsetkową” może stanowić efekt błędu w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa oraz błędu w ustaleniach faktycznych. Jeśli zatem wydanie nieprawidłowej decyzji w sprawie o rentę z tytułu niezdolności do pracy byłoby następstwem niewłaściwej oceny stanu zdrowia osoby ubiegającej się o to świadczenie dokonanej przez Lekarza Orzecznika lub głównego Lekarza Orzecznika Oddziału, a więc następstwem niewłaściwych ustaleń faktycznych, to błąd taki należy uznać za błąd organu rentowego, powodujący jego odpowiedzialność na podstawie art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 23 października 2013 r., III AUa 425/13 (LEX nr 1388838) podkreślił natomiast, że wydanie przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia

w sytuacji, gdy było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem, w szczególności, gdy ubezpieczony wykazał wszystkie przesłanki świadczenia, oznacza, że opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność, choćby nie można było mu zarzucić niestaranności w wykładni i zastosowaniu prawa.

Podzielając w pełni te poglądy uznać należało, że skoro wyjaśnienie okoliczności mających wpływ na prawo odwołującego do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy nastąpiło dopiero w postępowaniu sądowym, a Zakład Ubezpieczeń Społecznych dysponował materiałem dowodowym pozwalającym na dokonanie ustaleń faktycznych, umożliwiających wydanie decyzji przyznającej ubezpieczonemu prawo do renty, w żadnym razie nie może być mowy o wyłączeniu odpowiedzialności ZUS za opóźnienie w wypłacie J. G. świadczenia.

W niniejszej sprawie ostatnią okolicznością niezbędną do wydania decyzji przyznającej ubezpieczonemu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy

na stałe było orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 21 kwietnia 2016 r. Następnie, organ rentowy miał 30 dni na wydanie decyzji w sprawie o rentę. W myśl bowiem art. 118 ust. 1 ustawy emerytalno- rentowej, organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Decyzję przyznającą ubezpieczonemu rentę

z tytułu częściowej niezdolności do pracy ZUS powinien więc wydać do dnia 21 maja 2016 r. Skoro najbliższy termin płatności świadczenia rentowego ustalony został wnioskodawcy

na 5 dzień każdego miesiąca, to wypłata renty powinna nastąpić do dnia 5 czerwca 2016 r.

Od następnego dnia ZUS pozostawał więc w opóźnieniu w wypłacie świadczenia rentowego. Okres między datą wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, czyli dniem 21 kwietnia 2016 r., a najbliższym terminem płatności świadczenia, tj. dniem 5 maja 2016 r., był krótszy niż 30 dni. W myśl zatem art. 118 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, wypłata należnego odwołującemu świadczenia rentowego powinna nastąpić w następnym terminie płatności, tj. 5 czerwca 2016 r. W tej sytuacji, mając na względzie dyspozycję § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia

1 lutego 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie

w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 1999 r. Nr 12,

poz. 104), organ rentowy pozostawał w zwłoce z wypłatą odwołującemu świadczenia

od 6 stycznia 2015 r. Stosownie bowiem do treści powołanego przepisu rozporządzenia, odsetki wypłaca się za okres od dnia następującego po upływie terminu na ustalenie prawa

do świadczeń lub ich wypłaty, przewidzianego w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń- do dnia wypłaty świadczeń. Odsetki przewidziane

w art. 85 ust. 1 ustawy systemowej od kwoty świadczenia (wyrównania świadczenia) przyznanego wyrokiem sądu w sytuacji, gdy organ rentowy z naruszeniem prawa odmówił jego przyznania, nalicza się więc od upływu terminu, w którym organ rentowy powinien był wydać prawidłową decyzję uwzględniającą wniosek (por. wyrok SN z dnia 14 września

2007 r., III UK 37/07, OSNP 2008/21-22/326).

Skoro tak, Sąd nie mógł przyznać odwołującemu prawa do wypłaty odsetek za okres wcześniejszy. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, uwzględniając stan faktyczny sprawy, Sąd ustalił, w jakim terminie ZUS powinien wydać prawidłową decyzję przyznającą wnioskodawcy prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Ostatnią okolicznością niezbędną do wydania decyzji w przedmiocie renty stanowiło orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 21 kwietnia 2016 r. Okres między datą wyjaśnienia tej okoliczności, a najbliższym terminem płatności świadczenia, tj. dniem 5 maja 2016 r.,

był krótszy niż 30 dni, a zatem wypłata należnego odwołującemu świadczenia rentowego powinna nastąpić w następnym terminie płatności, tj. 5 czerwca 2016 r. (art. 118 ust. 5 ustawy emerytalno- rentowej). Organ rentowy pozostaje więc w zwłoce z wypłatą wnioskodawcy świadczenia od dnia 6 czerwca 2016 r. (§ 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 lutego 1999 r.).

Sąd zmienił zatem zaskarżoną decyzję z dnia 11 maja 2018 r. w ten sposób,

że przyznał odwołującemu J. G. prawo do wypłaty przez organ rentowy ustawowych odsetek od dnia 6 czerwca 2016 r. do dnia wypłaty wyrównanej renty.

W pozostałym zakresie decyzje ZUS były prawidłowe, zgodne z obowiązującymi przepisami prawa i zgromadzoną w sprawie dokumentacją. W części zatem, w jakiej postępowanie nie zostało umorzone, Sąd oddalił odwołania.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych przepisów prawa, w tym art. 477¹³ § 1 k.p.c. oraz art. 477¹⁴ § 1 i 2 k.p.c., Sąd orzekł, jak w punktach 1-4 wyroku.